

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 WRZEŚNIA 1930 R.

MIĘDZYNARODOWE ZWIĄZKOWE TARYFY KOLEJOWE

Sprawa wywozu produktów chemicznych nabiera coraz donioślejszego znaczenia. Doniedawna — polski przemysł chemiczny pracował raczej dla zaspokojenia stale wzrastających potrzeb rynku wewnętrznego, względnie kierował swoje wysiłki w celu zwalczania konkurencji zagranicznej; wywóz zaś posiadał znaczenie przeważnie drugorzędne i częstokroć odznaczał się sporadycznością transakcyj. W miarę jednak rozwoju i modernizacji produkcji rynek wewnętrzny ulegał stopniowo nasycaniu, co zmusiło do zwrócenia większej uwagi na eksport, który staje się bardziej planowy; równolegle — technika wywozu ulega systematycznie ulepszeniu. W r. 1929 i 1930 wywóz artykułów chemicznych zwiększył się wydatnie, objął przytem szerszy zakres produktów, opanowując coraz to nowe rynki zbytu. Na rozwój wywozu wpłynęło również w pewnej mierze zwężenie rynku polskiego, pod wpływem ujemnej konjunktury gospodarczej.

Poszukiwanie rynków zbytu napotykało na poważne trudności. Wywóz — kierowany do wysoce uprzemysłowionych państw zachodnich i niektórych państw północnych, posiadających przemysł chemiczny na stopie nowoczesnej — siłą rzeczy nie miał wielkich widoków powodzenia, tembardziej że hasła liberalizmu celnego, propagowane przez te państwa, rzadko stosowane były we własnej polityce handlowej; szereg utrudnień o charakterze formalno - prawnym, podwyższanie ceł przywozowych i t. d. wielokrotnie uniemożliwiał planowy wywóz, nadając mu znamiona przypadkowości. W konsekwencji — polski przemysł chemiczny został zmuszony zmienić orjentację w kierunku rynków bałtyckich i południowych, na których konkurencja nie daje się odczuwać w sposób tak bezwzględny i gdzie protekcjonizm celny posiada formy znacznie łagodniejsze. W ostatnich czasach w krąg zainteresowań eksportowych weszły również rynki bliskiego wschodu.

Specyficzne warunki naszej ekspansji handlowej wymagają oczywiście pokonywania wielkich przestrzeni przy transporcie, co z natury rzeczy powiększa trudności wywozowe; zapewnienie zatem dogodnych dróg przewozu i możliwie najtańszych kosztów transportu, staje się jednym z naczelnych postulatów naszej polityki handlowej, tembardziej że zniżki celne, uzyskiwane drogą

traktatową — częstokroć okupowane znacznymi ustępstwami z naszej strony — nie stwarzają wyłącznych przywilejów, z których nie mogliby korzystać inni kontrahenci, wobec stosowania prawie we wszystkich traktatach handlowych klauzuli największego uprzywilejowania. To też punkt ciężkości wysiłków ze strony polskiego życia gospodarczego winien być położony na sprawę rozbudowy związkowych taryf międzynarodowych, zapewniających wyłączne zniżki kolejowe, zarówno przy tranzycie jak i przy przewozach na terenie państw, importujących polskie produkty chemiczne. Taryfy związkowe przedstawiają tem więcej korzyści, że zapewniają liczne udogodnienia w zakresie techniki i formalności wywozowych, dając możliwość omięcia szeregu procedur celnych, podatkowych, przeładunkowych, policyjnych, weterynaryjnych i t. d. Typowym przykładem korzyści, płynących z tego tytułu, jest taryfa polsko-lewantańska, która przyznaje Polsce przez teren rumuński zniżki tranzytowe, sięgające ok. 60% stawek przewozowych kolejowych oraz zniżki przy przewozach morskich. Poza to — w ogólną cenę przewoźnego włączone są koszty przeładunku w portach, składowe do chwili odejścia statku, manipulacje celne, tranzytowe i t. d. Nadawca otrzymuje fracht - konosament, z prawem indosu, a z chwilą załadowania towaru do polskiego wagonu może przestać troszczyć się o dalsze losy wysyłki, aż do chwili przybycia do punktu odbiorczego. Tak znaczne uproszczenia oczywiście w bardzo wielkiej mierze ułatwiają konkurencję, decydując wielokrotnie o możliwości opanowania nowych rynków zbytu. Naogół jednak stopień wykorzystania taryf związkowych był dotąd stosunkowo niewielki. Szeroki ogół jest mało obeznany z techniką taryfową i wobec niedostatecznej organizacji handlowej częstokroć posługuje się pomocą firm ekspedycyjnych, które zatrudniają zyski stąd płynące na własny rachunek; rozpowszechniony w Polsce system sprzedawania towaru franco granica daje również możliwość ciągnięcia zysków pośrednikom lub odbiorcy, lecz nie producentom.

Międzynarodowe taryfy związkowe tem większe posiadają znaczenie, że przewidują również ulgi dla surowców i półproduktów.

Rozwój wywozu produktów chemicznych zmusił do wszczęcia badań i prac w zakresie kolejowych stosunków międzynarodowych; w rozbudo-

wanych w ciągu roku bieżącego taryfach z Rumunją, Czechosłowacją, Węgrami, Austrią, Włochami, Niemcami, Rosją, Lewantem i Ameryką Północną uwzględniony został szereg produktów chemicznych. Obecnie prowadzone są prace

wstępne, celem uzyskania dogodnych połączeń z Jugosławiją, Francją, Hiszpanją i Szwajcariją.

Krajowa wytwórczość chemiczna musi stale okazywać największe zainteresowanie naszkicowanymi poczynaniami.

KONGRES IZB PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH WE LWOWIE

W dniach 3 i 4 września odbył się we Lwowie Zjazd radców wszystkich Izb Przemysłowo-Handlowych. Umiejętna organizacja Zjazdu oraz jednocześnie odbywające się jubileuszowe Targi Wschodnie przyciągnęły sporą liczbę uczestników z najdalszych stron kraju. W obradach brali poważny udział bezpośredni działacze handlowi i przemysłowi, nie zaś jedynie ich reprezentanci; stanowiło to w pewnym stopniu nowość.

Z referatów generalnych wzbudziły wybitniejsze zainteresowanie p. A. Wierzbickiego „Bieżące zagadnienia naszej polityki gospodarczej” i p. M. Szarskiego „Obciążenie gospodarstwa społecznego”. W sekcji polityki handlu zagranicznego wygłosił p. prof. S. J. Okolski bardzo ciekawy referat o całokształcie zagadnienia celnego.

Przemysł chemiczny na terenie Kongresu wysunął postulat konieczności doraźnych poczynań władz rządowych w kierunku zwiększenia ochrony celnej, a ponadto wskazywał na niektóre dotkliwe braki ustawy o podatku dochodowym.

FRANCUSKI PRZEMYSŁ CHEMICZNY

Codzienna prasa francuska stale oddaje wiele miejsca zagadnieniom gospodarczym wogóle, zaś przemysłowym w szczególności, omawiając bądź to działalność ważniejszych dziedzin przemysłu, bądź pojedynczych przedsiębiorstw.

Latem roku bieżącego „Temps” poświęcił sporo uwagi przemysłowi chemicznemu, słusznie dopatrując się w tym dziale wytwórczości najdonioślejszych przejawów współczesnego życia gospodarczego.

Dowiadujemy się więc o korzystnej działalności szufjonowanych przedsiębiorstw Rhône-Poulenc, które wykazały czysty dochód za r. 1929 w wysokości 29 milionów franków; wyższy tylko o 1 milion w porównaniu z rokiem poprzedzającym — dochód znajduje uzasadnienie w gorszej konjunkturze, jaką przyniósł koniec roku ubiegłego. Przedsiębiorstwo Thodiaseta, spokrewnione z poprzednim, posiadające fabryki nietylko we Francji lecz również w Niemczech, Włoszech i Brazylii, pracuje dochodowo — mimo ciężkiego kryzysu, jaki obserwujemy na światowym rynku sztucznego jedwabiu.

Pomyślnie też przedstawia się stan interesów Towarzystwa Fosforytów Tuniskich (Société des Phosphates Tunisiens), które wykazało prawie 17 milionów franków dochodu — przy wydobyciu 382.000 tonn fosforytów.

Najwięcej jednak miejsca poświęca prasa francuska zagadnieniom azotowym, a to w związku z faktem, że wartość importu związków azotowych do Francji wynosi rocznie około pół

miljarda franków. Światowa nadprodukcja związków azotowych jest już zupełnie wyraźna: jeśli wytwórczość w kampanji 1930/31 wyniesie — co jest najzupełniej prawdopodobne — powyżej 3 milionów tonn związanego azotu, wówczas powstanie nadwyżka ok. 800.000 tonn, gdyż konsumpcja światowa w żadnym wypadku nie przekroczy 2.200.000 tonn azotu. Francja stanowi jeden z nielicznych krajów, które nie pokrywają zapotrzebowania na związki azotowe produkcją wewnętrzną. To też oczy gospodarczego świata francuskiego zwrócone są na państwową fabrykę związków azotowych w Tuluzie, która jest przedmiotem specjalnej uwagi i niejednokrotnie stanowi temat ożywionych obrad parlamentarnych.

Senat francuski, z okazji wniosku o udzielenie nowego 140 milionowego kredytu dla Tuluzy, przeprowadził w końcu czerwca r. b. obszerną dyskusję nad sprawami fabryki, zaś szczegółowej krytyce poddał działalność Tuluzy senator okręgu Haute-Garonne, p. Blaignan. Projektowany kredyt ma być przeznaczony częściowo na pokrycie deficytu (50 milionów franków), częściowo na wybudowanie w Tuluzie fabryki kwasu azotowego (90 milionów franków). Mówca zwrócił uwagę, że fabrykę w Tuluzie udało się uruchomić dopiero po pięciu latach prób, najrozmaitszych wypadków i przeróbek; że doświadczenia te były bardzo kosztowne, wypompały bowiem ze Skarbu Państwa conajmniej 330 milionów franków.

Gdy wreszcie fabrykę uruchomiono, wprowadzała ona zamieszanie na rynku pracy w okolicach Tuluzy; fabryka azotowa płaci więcej i wymaga podobno mniejszej wydajności niż inne firmy. W r. 1927 i 1928 przedsiębiorstwo przyniosło poważne straty, wynoszące 26.300.000 franków; pocóż więc wykladać jeszcze nowe pieniądze, rzucić 140 milionów franków na niepewne? Mówca zwraca uwagę, że wszystkie te straty nie są winą ludzi, stojących na czele przedsiębiorstwa, lecz wynikają nieuchronnie z samego systemu. Celem fabryki było pokrycie zapotrzebowania francuskiego na związki azotowe, zaś młody organizm miał być jaknajbardziej zbliżony do przedsiębiorstwa prywatnego. Jednak rozwój wypadków sprawił, że Tuluz stała się wykładnikiem „namiętności etatyizmu, który jest zaprzeczeniem odpowiedzialności i efektywnych sankcyj”. Stworzono marnotrawstwo i chaos, zamiast sprawnie działającej placówki przemysłowej. Te wynurzenia na temat etatyizmu ze strony francuskiego parlamentarzysty są bardzo znamienne.

Naogół jednak stwierdzić wypada, że francuski przemysł chemiczny rozrasta się z roku na rok i tężeje coraz mocniej. Krytyczne głosy wskazują tylko, w jak wysokim stopniu zagadnienia tej dziedziny wytwórczości obchodzą całe społeczeństwo francuskie.

NOWE WYDAWNICTWA

Wyszło z druku dziełko Inż. Ryszarda Sznajdra, płk. w st. sp., p. t. „Materiały Wybuchowe” (Tarnów, 1930), poświęcone sprawie bezpieczeństwa pracy i ochrony ogólnej przy fabrykacji i zastosowaniu eksplozywów.

Autor skorzystał ze swego 25-letniego doświadczenia w dziedzinie materiałów wybuchowych i dał znakomite opracowanie tematu. Gruntowność badań idzie w parze z praktycznym ujęciem zagadnień, a liczne przykłady, wzięte wprost z życia, ilustrują i wyjaśniają teoretyczne uogólnienia.

Dziełko zapełnia ważną lukę w naszym piśmiennictwie fachowym i powinno znaleźć szerokie rozpowszechnienie w sferach, które bezpośrednio lub nawet pośrednio interesują się materiałami wybuchowymi.

Biuro Związku otrzymało sprawozdanie o sytuacji gospodarczej okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie i referat Prof. W. Zawadzkiego, Dyrektora Izby w Wilnie, p. t. „Siły wytwórcze ziem wschodnich”.

Okręg Izby obejmuje województwa: wileńskie, białostockie, nowogródzkie i poleskie. Wszyscy, interesujący się życiem gospodarczym naszych kresów, znajdą we wspomnianych wydawnictwach bogate materiały.

W czasopiśmie „Oświata i Wychowanie”, wydawanym nakładem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w zeszytzie czerwcowym z roku bieżącego, ukazał się artykuł p. L. Chrzczonowicza, p. t. „Zasady organizacji szkolnictwa zawodowego”.

Zwracamy uwagę zrzeszonych przedsiębiorstw na potrzebę i celowość ogłaszania się w czasopiśmie „Przemysł Chemiczny”. Czasopismo rozchodzi się w okazałej ilości egzemplarzy, docierając do najdalszych zakątków kraju. Popieranie jednego czasopisma, poświęconego technologii chemicznej, jest w pewnej mierze obowiązkiem przemysłu.

KRONIKA

Dn. 9 września r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku, na którym przeprowadzono dyskusję w sprawach dotyczących eksportu produktów chemicznych. Postanowiono zwrócić szczególną uwagę na sprawy traktatów handlowych oraz związkowych taryf kolejowych. Po załatwieniu szeregu spraw bieżących, wysłuchano sprawozdania o postępach organizacyjnych Polskiego Muzeum Przemysłu. Postanowiono zachęcać zrzeszone przedsiębiorstwa do ogłaszania się w czasopiśmie „Przemysł Chemiczny”.

Największa na świecie wytwórnia metalu kadmu znajduje się obecnie w Polsce, na terenie huty Pawła, w Rozdzienu. Została uruchomiona przez koncern Gieschego. Produkcja dzienna wynosi ok. 150 kg.

Wobec rozpoczęcia rokowań o traktat handlowy polsko - jugosłowiański uprzejmie prosimy o nadsyłanie swoich dezyderatów pod adresem Związku.

Na zasadzie okólnika rumuńskiej Generalnej Dyrekcji Cei, skierowanego do Urzędów Celnych 25 lipca 1930 r., próbki produktów chemicznych o wadze do 150 gramów dopuszczane są do przewozu bez cła.

Ostatnio obniżona została wewnętrzna taryfa kolejowa na terenie Rumunii. Ponieważ zniżki te nie zostały jeszcze przeliczone w związkowej taryfie polsko-rumuńskiej, przeto stosowanie taryfy związkowej niezawsze się kalkuluje; w związku z tem przy eksporcie należy uprzednio przeprowadzić badania. Przeliczenie w taryfie związkowej dokonane zostanie około 1 listopada.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 27 ogłoszona została bezpośrednia taryfa międzynarodowa polsko-amerykańska, przewidująca zniżki przewozowe dla transportów między stacjami P. K. P. przez port polski Gdynia a portami Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej: Baltimore, Norfolk, Boston, Filadelfja, Portland i New York. Zniżki przewidziane są jedynie dla towarów, kierowanych linją American Scantic Line. Nadawca polski może wysyłać towar ze stacji polskich, przytem wszelkie czynności przeładunkowe w portach, celne, manipulacyjne, podatkowe, weterynaryjne i policyjne załatwiają Agencje Kolejowe oraz wspomniane linje. Stacja nadawcza wystawia bezpośrednie listy przewozowe-konosamenty, które mogą być sformułowane na zlecenie i podlegać indosowi.

W najbliższym czasie przewidywana jest budowa taryfy związkowej, obejmująca również porty południowo - amerykańskie.

Taryfa polsko-amerykańska obejmie między innymi następujące artykuły: eter etylowy, krochmal, mąkę kostną, mydła toaletowe, naftalin, nasiona oleiste, smołę drzewną, terpentynę, tłuszcze zwierzęce, żelazocyjanki sodu i potasu, azbest, chlorobenzol, farby, gumożywicę, żywicę i t. d.

W „Monitorze Polskim” Nr. 202 z dn. 2 września r. b. znajdujemy tekst Konwencji Handlowej i Nawigacyjnej, zawartej w dn. 7 maja 1930 pomiędzy Polską i Hiszpanją.

Konwencja powyższa (oparta w zakresie celnym na ogólnym uprzywilejowaniu, bez zniżek konwencyjnych) będzie obowiązywać dopiero po ratyfikacji.

W Dz. Ust. R. P. Nr. 63, z dn. 9 września r. b. poz. 501 ukazało się Rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie zmiany cen soli jadalnej.

Detaliczne ceny sprzedażne zostały ustalone następująco:

- a) 36 zł. za 100 kg. soli warzonki i białej soli kamiennej,
- b) 26 zł. za 100 kg. szarej soli kamiennej.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW
PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	560 zł.	* Kwas azotowy 30° Bé w przel. na 100% HNO ₃	110 zł.
Alkohoi metylowy techniczny 90%	200 "	Kwas mrówkowy 85%	241 "
" " czysty 99%	330 "	" siarkowy 60° Bé	7,37 "
* Amoniak skroplony za 1 kg NH ₃	1,80 "	" solny 19°/21° Bé	13 "
* Azotniak mielony za 1 kg % N ₂	1,62 "	" octowy techn. 30%	110 "
* " granulowany za 1 kg % N ₂	1,82 "	Mączka kostna odklejona 30% P ₂ O ₅	17 "
* Azotan amonu	103,60 "	Naftalen surowy prasowany	34,50 "
Benzen handlow 90%	90,50 "	" czysty w łuskach	68 "
" czysty	105 "	Octan sodu	160 "
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	16 "	" ołowiu	270 "
Chlorek cynku 50° Bé	55 "	Oleina zwierzęca destylat	280 "
Chlorek wapnia bielący	40 "	" " saponifikat	270 "
Chlorek wapnia (CaCl ₂)	20—22 "	Oleum 20%	19,94 "
Chloroform czysty	750 "	Pirydyna czysta za 1 kg.	12 "
" "pro narcosi"	1.800 "	Smoła preparowana	19,95 "
Fenol czysty	300 "	Siarczan amonu	43 "
Formalina 30%	250 "	* Siarczek sodu 60/62%	70 "
Fosfory rachowskie surowe	3,50—4 "	Soda amonjakalna	25 "
Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	305 "	" kaustyczna	60 "
" techniczna	175 "	Sól glauberska kalcynowana niemielona	14—16 "
Karbid	75—80 "	Stearyna	285 "
Karbolinum	45 "	Superfosfat 16%	12,80—13,92 "
Klej kostny	240 "	Toluen czysty	120 "
Klej skórny	400 "	Żelatyna techn.	450 "
Krezol	140 "		

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg, loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdą rozumieją się wraz z opakowaniem

TYLKO PODWÓJNE NORMALNE PORTO POCZTOWE WYNOŚI TARYFA
POCZTY LOTNICZEJ. OPŁATA ZWYKŁEMI ZNACZKAMI POCZTOWEMI

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:

Sp. Akc. „PRZEMYSŁ CHEMICZNY W POLSCE”, Zgierz, tel. Łódź 21-01 i Zgierz 19. Warszawa, tel. sprzedaż 108-09, informacje 204-49 i 56-99.

„WOLA KRZYSZTOPORSKA” Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.

„PABJANICKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO”, Pabjanice, tel. Łódź 21-86.

Błękity Millori i paryski:

Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno tel. 12.

Chlorek wapnia bielący:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.
Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno tel. 12.

Chlorek wapnia (CaCl₂):

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Farmaceutyczne przetwory:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:

Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.
Sp. Akc. Przem. Tłuszcz. „SCHICHT”, Warszawa, Nowy Zjazd 1 telefony: 422-30 do 422-35.

Gumowe artykuły techniczne:

Sp. Akc. „WOLBROM” Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 160-80.

Jedwab sztuczny:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 75-39.

Karbid:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.
Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:

Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Kwaśny węgiel sodowy (bikarbonat):

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Ług sodowy odpadkowy:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 75-39.

Novarsenobenzol:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Oleina zwierzęca:

Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Phosphit:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”,

Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Potaż żrący:

Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno, tel. 12

Siarka:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 75-39.

Słomka i włosie wiskozowe:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 75-39.

Smoła pierwszorzędowa:

Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Soda kaustyczna:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.

Stearyna:

Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Żelazocjanki sodowej i potasowej:

Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno tel. 12.

Żelazokrzem 45% i 75%:

Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 410-14

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Drukarnia Współczesna, Szpitalna 10

